

Accounting education and quality dimensions: A field research in Turkey¹

Muhasebe eğitimi ve kalite boyutları: Türkiye alan araştırması

Mehmet Yücenürşen²
Muhammet Bezirci³
Rabia Özpeynirci⁴
A. Aykut Peker⁵

Abstract

Rules, regulations and operating characteristics regarding the accounting information system which they use during the life work are transferred to the individuals with the conception of lifelong learning in the accounting education. In this way, individuals acquires sufficient accounting information in their professional careers and professional exams. No doubt, the success is directly related to personal competencies of individuals and the quality of education received. The quality of accounting education is concerned with the level of realization of the expectations from the individuals who take or took accounting education. This study focuses on education quality dimensions referring to accounting education. The aim of this study is to contribute to the literature on the quality of accounting education by examining periodicals on the scope and quality of accounting education made in Turkey. In studies conducted in Turkey, it is investigated that the expectations of students and businesses from

Özet

Hayat boyu öğrenme anlayışı ile muhasebe eğitiminde, bireylere çalışma hayatı süresince kullanacakları, muhasebe bilgi sistemine ilişkin kural, yasal düzenleme ve işleyiş özellikleri aktarılmaktadır. Bu sayede bireyler profesyonel kariyerlerinde ve mesleki sınavlarda yeterli muhasebe bilgisi edinmektedir. Şüphesiz ki muhasebe eğitimi alan bireylerin profesyonel kariyerlerinde ve mesleki sınavlardaki başarısı kişisel yetkinlikler ve alınan eğitimin kalitesiyle doğrudan ilgilidir. Muhasebe eğitiminde kalite; muhasebe eğitimiyle hem eğitim alanların hem de muhasebe eğitimi almış kişilerden beklentilerin karşılanma düzeyiyle ilgilidir. Bu çalışmada muhasebe eğitimine değinilerek eğitimde kalite boyutları üzerinde durulmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yapılmış muhasebe eğitimi ve kalite kapsamında süreli yayınlar incelenerek muhasebe eğitim kalitesi üzerine literatüre katkı sağlanmasıdır. Türkiye’de yapılmış çalışmalarda öğrencilerin ve işletmelerin muhasebe eğitiminden beklentileri, üniversitelerin sahip olduğu öğretim üyesi, ders

¹ Bu makale, 29-31 Ekim 2015 tarihlerinde Çek Cumhuriyeti’nde gerçekleşen 1st International Conference on Lifelong Education and Leadership for ALL-ICLEL 2015’te sunulmuş bildirinin geliştirilmiş halidir.

² Lect., Aksaray University, Ortaköy Vocational High School, yucenursen@hotmail.com

³ Assoc. Prof. Dr., Selçuk University, FEAS, Department of Business Administration, mbezirci@selcuk.edu.tr

⁴ Assoc. Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey University, FEAS, Department of Business Administration, rabiaozpeynirci@hotmail.com

⁵ Lect., Aksaray University, Ortaköy Vocational High School, aykutpeker@aksaray.edu.tr

accounting education and the quality dimensions held by the universities such as the number of lecturers, course duration, and physical facilities.

süreleri, ve fiziki imkanlar gibi kalite boyutlarının araştırıldığı görülmektedir.

Keywords: Accounting, accounting education, quality dimensions.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, muhasebe eğitimi, kalite boyutları.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Giriş

Muhasebe eğitimi, çeşitli ülkelerde ve Türkiye’de finansal muhasebe, yönetim muhasebesi ve maliyet muhasebesi olmak üzere üç kısım halinde verilmektedir. Bu üç kısım muhasebe bilgi sistemini oluşturmaktadır. Sistem yaklaşımı ile bakıldığında muhasebe bilgi sistemi üç alt sistemden oluşmaktadır (Köroğlu vd. 2015). Bu alt sistemlerin kendi içlerinde ve birbirleriyle birlikte uyumlu biçimde çalışması ile muhasebe bilgi sistemi fonksiyonlarını yerine getirebilmektedir. Bir sistem ne kadar iyi dizayn edilirse edilsin, şüphesiz sistem üzerinde etkili olan kullanıcılar sistemin çıktılarını etkilemektedir. Muhasebe bilgi sistemi kullanıcılarının iyi eğitimi ile sistem çıktıları istenilen yönde olabilecektir.

Muhasebe eğitiminde temel beklenti kaliteli iş gücünün yetiştirilmesidir. Eğitim verenlerin, eğitim alanların ve diğer tarafların (devlet, işletmeler vb.) muhasebe eğitimi almış bireylerden beklentileri, muhasebe bilgi sisteminden tam, zamanında, doğru, güvenilir, karşılaştırılabilir ve eksiksiz bilgileri üretecek bireylerin yetiştirilmesidir (Zaif & Ayanoglu, 2007). Bu sayede muhasebe eğitiminden beklentisi olan tarafların beklentileri karşılanabilecek ve muhasebe bilgi sistemi kendisinden beklenen fonksiyonları yerine getirebilecektir. Bu noktada muhasebe eğitiminin kalitesi ön plana çıkmaktadır. Muhasebe bilgi sisteminin kendisinden beklenen fonksiyonları yerine getirebilmesi için sistemin kullanıcılarının yetiştirilmesinde kalitenin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Muhasebe Eğitiminde Kalite ve Kalite Boyutları

Genel anlamda kalite, beklentilerin karşılanma düzeyi olarak ifade edilebilir. Literatürde kalite kavramına ilişkin çeşitli tanımlamalar bulunmaktadır. Kalite tanımlamalarına bakıldığında; “Kalite, amaca uygunluktur”, “Kalite, önceden düzenlenmiş amaçların karşılanma derecesidir” gibi tanımlamaların olduğu görülmektedir (Watty, 2005).

Eğitimde kalite yönetimi, günümüz araştırmacılarının dikkatle üzerinde durdukları konulardan biri haline gelmektedir. Eğitimde kalite yönetimi üzerine yapılan çalışmalarda, eğitimde kalitenin kavramsallaştırılması, değerlendirilmesi ve ölçülmesi üzerinde durulmaktadır (Sahney, Banwet, & Karunes, 2008). Harvey & Green (1993) genel manada birbiriyle ilişkili ancak özde birbirinden ayrı beş kalite düşüncesi ile kaliteyi sınıflandırmıştır. Bunlar;

- Mükemmellik veya üstünlük olarak kalite: Bu bakış açısında kalite farklılıklar veya standartlarla ilgilidir.
- Kusursuzluk veya tutarlılık olarak kalite: Bu bakış açısında süreçler ve özelliklerinin kusursuzca karşılanması amaçlanmaktadır. Süreçte sıfır kusur amaçlanmaktadır.
- Amaca uygunluk olarak kalite: Bu bakış açısında kalite ürün/hizmet/çıktının önceden belirlenmiş amaçlara uygunluğunu ifade etmektedir. Geleneksel bakışta ürünlerin müşteri

beklentilerini karşılaması olarak ifade edilebilen bu kavram eğitimde öğrenci beklentileri olarak ifade edilebilir.

- Paranın değeri (karşılığı) olarak kalite: Bu bakış açısında kalite, süreçlerin veya çıktıların parasal maliyeti ile değerlendirilmektedir. Süreç veya çıktılarla katılan maliyetin karşılaştırılması olarak ifade edilebilir. Örneğin yatırımın getirisi.
- Dönüşüm olarak kalite: Bu bakış açısında kalite öğrenme süreci boyunca öğrencinin geliştirilmesi veya güçlendirilmesi ile ilgilidir.

Sistem yaklaşımı ile eğitimde kalite yönetimi kavramına bakıldığında, eğitim sistemi içerisinde girdi ve çıktılardan meydana gelen altsistemler/süreçler yer almaktadır. Eğitim sistemi içerisinde girdilerle ilgili faktörler: öğrenciler, öğretmenler, yönetim personeli, fiziksel tesisler ve altyapıdır. Eğitim sistemi içerisindeki çıktılar: sınav sonuçları, işe yerleşme, kazanç ve tatmindir (Sahney, Banwet, & Karunes, 2008) . Eğitim sisteminde yer alan bütün altsistemler birbirleriyle etkileşim içerisinde. Her bir altsistemin kendine ait kalite standartlarının ve performans ölçüm araçlarının belirlenmesi gerekmektedir. Bu sayede sistemin bütünü istenilen kalite ve denetim standartlarına kavuşmuş olacaktır.

Muhasebe eğitimindeki çıktıların kalitesi, muhasebe eğitimindeki taraflar ile doğrudan ilgilidir. Muhasebe eğitimindeki eğitici ve eğitim alanların yetkinliği/tutumları, muhasebe eğitimi kalitesini etkilemektedir (Çelik & Ecer, 2009). Ayrıca diğer kişi, kurum ve kuruluşların beklentileri muhasebe eğitimini şekillendirmekte ve sürecin/çıktıların kalitesini etkilemektedir. Muhasebe eğitimi süreci sonucunda muhasebe eğitiminin taraflarının beklentilerinin karşılanma düzeyi, muhasebe eğitiminin kalitesini göstermektedir. Muhasebe eğitiminde taraflar;

- Eğitici,
- Eğitim alanlar,
- Diğer kişi, kurum ve kuruluşlar olarak ayrıma tabi tutulabilir.

Muhasebe eğitimindeki tarafların muhasebe eğitimi üzerinde etki eden faktörleri, muhasebe eğitiminde kalite boyutları olarak ifade edilebilir. Muhasebe eğitimi veren eğitimcilerin muhasebe ve eğitime ilişkin yeterlilikleri, tutumları, algıları, öğretim biçimleri, öğretim materyalleri ve eğitim düzeyi muhasebe eğitiminin kalitesi üzerinde etkilidir. Muhasebe eğitimi alanların muhasebeye ilişkin tutumları, beklentileri, öğrenme türleri, kişisel yeterlilik ve özellikleri muhasebe eğitimi kalitesi üzerinde etkilidir. Bunların yanısıra diğer kişi, kurum ve kuruluşlar olarak belirtilen muhasebe eğitimindeki taraf kapsamında eğitim yapılan yerlerin fiziksel özellikleri, kişi ve kuruluşların beklentileri, muhasebe eğitime karşı tutumları muhasebe eğitiminin kalitesi üzerinde etkilidir. Tablo 1’de muhasebe eğitimindeki taraflara ilişkin olarak örnek kalite boyutları verilmiştir.

Tablo 1. Kalite Boyutları

Eğitici	Eğitim Alanlar	Diğer Kişi, Kurum ve Kuruluşlar
Eğitim Düzeyi	Mesleki Kariyer Tercihi	Ders Sayısı
Mesleki Deneyim	Öğrenme Türü	Ders İçerikleri
Öğretim Biçimi	Kişisel Yeterlilik	Fiziksel İmkanlar
Öğretim Materyalleri	İsteklilik	Teknolojik Gelişmeler
Teknoloji Kullanımı		Beklentiler
Akademik Yayınlar		Yönetim

Muhasebe eğitimi sürecinde etkili olan faktörlere yönelik olarak çeşitli kalite boyutları ve performans ölçüm yöntemleri geliştirilerek, muhasebe eğitiminin değerlendirilmesi mümkün

olabilecektir. Muhasebe eğitimi sürecindeki ders içerikleri, ders süreleri, öğrenci, eğitici, fiziksel imkanlar gibi unsurlara ilişkin değerlendirmelerin yapılması ve gerekli durumlarda geliştirmelerin yapılması, muhasebe eğitiminin kalitesinin artırılmasında önemli rol oynamaktadır. Muhasebe eğitimi sürecinde etkili olan faktörleri beş başlık altında değerlendirmek mümkündür. Bunlar (Karasioğlu ve Duman, 2011);

- *Ekonomik gelişmeler*: Eğitici ekonomik gelişmeleri takip ederek bilgilerini güncellemeli ve ekonomik gelişmelerin yansımalarını muhasebe eğitimi sürecine dahil etmelidir.
- *Teknolojik gelişmeler*: Teknolojik gelişmeler işletmelerin mal/hizmet üretimi süreçlerini etkilemekte ve değiştirmektedir. Bu değişimlerin muhasebe bilgi sistemine yansımaları muhasebe eğitimi sürecine dahil edilerek bireylere aktarılmalıdır. Ayrıca teknolojik gelişmeler muhasebe bilgi sistemi üzerinde de çeşitli değişimlere yol açmıştır. Bilgisayar yazılımlarının muhasebe bilgi sisteminde kullanımı, öğretim materyalleri ve muhasebe ile ilgili işletmelerde kullanılan diğer yazılımların kullanımı bireylere aktarılmalıdır.
- *Yönetim faktörü*: Muhasebe eğitimi verilen kurum ve kuruluşların aldıkları kararlar, istihdam edilen öğretim elemanları/üyeleri, fiziksel imkanlar gibi unsurlar muhasebe eğitimi sürecine etki etmektedir.
- *Öğretim elemanı (Öğretici) faktörü*: Öğreticinin ders anlatma sürecinde izlediği yöntem, kullandığı materyaller, bilgi düzeyi, eğitim alanlara karşı tutumu vb. unsurlar muhasebe eğitimi sürecine ve çıktılarına etki etmektedir.
- *Öğrenci faktörü*: Muhasebe eğitimi sürecinde öğrencinin muhasebeye karşı tutumu, öğrencinin öğrenme türü, kişisel yetenekleri, isteklilik vb. unsurlar muhasebe eğitimi sürecine ve çıktılarına etki etmektedir.

Muhasebe eğitimi sürecinde etkili olan bu faktörlere ilave olarak, muhasebe eğitiminde üçüncü taraf olan diğer kişi, kurum ve kuruluşları ekleyebiliriz. Devlet kurumlarının, işletmelerin ve diğer bireylerin muhasebe eğitiminden beklentileri, muhasebe eğitimini etkilemektedir. Muhasebe eğitimi almış olan bireylerden istenilen yeterlilikler, başka bir ifadeyle çıktılarda aranan özellikler, muhasebe eğitimi sürecinde etkili olmaktadır. Örneğin bir işletmenin muhasebe biriminde istihdam edilecek bir personelin bilgi düzeyi, muhasebe eğitimi sürecinde o eğitimin verilmesini gerektirebilmektedir.

Muhasebe eğitiminde kalitenin artırılması için öncelikle muhasebe eğitimindeki taraflara ilişkin olarak kalite boyutlarının belirlenmesi gerekmektedir. Belirlenen bu kalite boyutlarına ilişkin olarak Muhasebe eğitiminde etkili olan faktörlerin belirlenmesi, bu faktörlere ilişkin standartların ve performans ölçüm/değerlendirme yöntemlerinin ortaya konulması gerekmektedir. Muhasebe eğitimi süreci sonunda kalite boyutlarına ilişkin olarak belirlenen performans ölçüm/değerlendirme araçlarıyla süreç sürekli olarak izlenerek sürece geri bildirim sağlanmalıdır.

İşletmelerde kullanılan ve kalitesizliğin ortaya çıkaracağı maliyetlerin ortadan kaldırılmasını amaçlayan Toplam Kalite Yönetimi (TKY), işletmenin sunduğu mal ve hizmetlerin hedeflenen kalitesinin artırılmasında sürekli iyileştirmelerin yapılmasına odaklanan bir yönetim felsefesini ifade etmektedir. Erbaş ve Kolak (1999), eğitiminde kalitenin artırılması için TKY anlayışının eğitim kurumlarına yerleştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca muhasebe eğitiminde TKY anlayışının kullanımını ele almış ve TKY anlayışı içerisinde yer alan tekniklerin muhasebe eğitimine uyarlanmasına ilişkin önerilerde bulunmuşlardır.

Literatür Taraması

Çalışmada muhasebe eğitiminde kalite ve kalite boyutlarına yönelik olarak Türkiye’de yapılan, süreli yayınlarda yer alan çalışmalara ilişkin literatür taraması yapılmıştır. Muhasebe eğitiminde

kalite kapsamında: etkinlik, SMMM görüşleri, beklentiler, eğitim etkinliği, ders içeriklerinin incelenmesi, işletme beklentileriyle ilgili çalışmalara değinilmiştir.

Ertaş ve Erdem (2008), lisans düzeyindeki muhasebe derslerinde öğrenci başarılarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla çalışma gerçekleştirmişlerdir. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İİBF, İktisat, İşletme, Maliye ve Kamu Yönetimi bölümlerinde öğrenim gören üçüncü sınıf öğrencilerine (n=445) anket uygulanmıştır. Öğrencilerin sosyo-ekonomik, demografik, kültürel bazı özellikleri ve öğrenim gördükleri bölüm, sınıf, öğrenim türü, muhasebe derslerinden beklentileri, kişisel nitelik gibi faktörlerin öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarıları üzerinde önemli ölçüde etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Utku (2010), yapmış olduğu çalışmada Antalya organize sanayi bölgesinde faaliyet gösteren üretim işletmelerinin (n=47) muhasebe eğitimine bakış açılarını incelemiştir. Çalışmada işletmelerin muhasebe eğitiminde uygulamanın yetersiz olduğunu belirttikleri ifade edilmiştir.

Tokay vd. (2010), yapmış oldukları çalışmada lojistik maliyet yönetiminde izlenebilecek stratejiler ve muhasebe eğitiminden beklentiler üzerinde durulmuştur. Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin lojistik eğitimi veren önlisans ve lisans programlarının müfredatları incelenmiştir. Çalışmada Türkiye'de ön lisans düzeyinde otuz sekiz, lisans düzeyinde on üniversitenin lojistik eğitimi verdikleri ifade edilmiştir. Bu programlardaki temel muhasebe eğitiminin yeterli düzeyde verilmediği belirtilmiştir.

İbiş ve Çelikdemir (2011), yapmış oldukları çalışmada banka muhasebesine ilişkin Türkiye'de önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora seviyesinde verilen eğitimin bir değerlendirmesini yapmışlardır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Türkiye Bankalar Birliği Aracılığıyla bankalara (n=32) anket uygulanmıştır. Çalışmada Türkiye'de banka muhasebesi veren önlisans, lisans, yüksek lisans programları belirlenmiştir. Uygulanan anket ile veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. Banka muhasebe eğitiminde teorik eğitimin yanında uygulamanın da önemli olduğu belirtilmiştir.

Delikanlı (2011), çalışmasında banka dışı mali kuruluşlar olan finansal kiralama, faktöring ve finansman şirketlerinin günlük muhasebe ve finansal raporlama işlemlerine ilişkin araştırma yapmıştır. Anket uygulanan finansal kiralama (n=31), faktöring (n=62) ve finansman şirketlerinden (n=4) elde edilen veriler analiz edilmiştir. Çalışmada banka dışı mali kuruluşların günlük muhasebe ve finansal raporlama işlemlerini mekanik bir şekilde yürüttükleri ve bunun değiştirilmesine yönelik isteklerinin olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca bu değişim için gerekli muhasebe eğitimine ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Demir ve Yürekli (2011), yapmış oldukları çalışmada Muhasebe eğitimine değinilerek Denizli yöresinde faaliyet gösteren işletmelerin (n=55) muhasebe eğitiminden beklentilerini incelemişlerdir. Yüzyüze görüşmelerle uygulanan anketlerden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Çalışmada Türkiye'de Üniversitelerde verilen muhasebe eğitiminin işletmelerin beklentilerini karşılamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Muhasebe eğitiminin iyileştirilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

Atabay ve Ertuğrul (2011), yapmış oldukları çalışmada bilişim sektöründe muhasebe paket programları yazılım firmalarının önlisans ve lisans düzeyindeki muhasebe eğitiminden beklentilerini incelemişlerdir. Yazılım firmalarına (n=32) anket uygulanarak veriler analiz edilmiştir. Çalışmada bilgisayarlı muhasebe derslerinin meslek yüksekokullarında zorunlu ders olarak verilmemesi gerektiği ifade edilmiştir. Yazılım firmaları teorik bilgi verilmeli ancak uygulamaya daha çok yer verilmeli görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bal vd. (2011), yapmış oldukları çalışmada Ankara'daki konaklama sektöründeki 5 yıldızlı otellere (n=13) muhasebe eğitiminden beklentilerin tespit edilmesi amacıyla anket uygulamışlardır. Çalışmada sektörün beklentilerinin uygulamaya yönelik mesleki derslerin artırılması, mesleki

yabancı dile geniş yer verilmesi, staj uygulamalarının yeterli sürelerde yapılması ve sektöre yönelik muhasebe programlarının kullanımının öğretilmesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Acar (2011), yapmış olduğu çalışmada inşaat sektörünün muhasebe meslek mensuplarından ve muhasebe eğitiminden beklentileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Üç büyük inşaat firmasının muhasebe yöneticileriyle yüzyüze görüşme yapılmıştır. Çalışmada inşaat sektörü muhasebe yöneticilerinin beklentileri sıralanarak uygulama yönlü muhasebe eğitiminin ön plana çıkarılması gerektiği belirtilmiştir.

Dinç ve Atabay (2014), yapmış oldukları çalışmada uzaktan eğitim alan öğrencilerle (n=123) eğitim veren akademik personelin (n=32) beklentilerinin karşılanma düzeyini incelemişlerdir. SERVQUAL ölçeğinin kullanıldığı çalışmada anket verileri analiz edilmiştir. Çalışmada uzaktan eğitim alan ve veren tarafların, uzaktan eğitimden memnun olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin genel memnuniyet düzeylerinin akademik personele göre biraz daha fazla olduğu ifade edilmiştir.

Erol vd. (2015), yapmış oldukları çalışmada farklı bölümlerde muhasebe dersleri alan lisans ve lisansüstü öğrencilerinin (n=638), öğretim elemanı ile ilgili beklentilerini ve muhasebe öğretim tekniklerine ilişkin görüşleri araştırmışlardır. Çalışmada öğrencilerin muhasebe derslerini tahta ve powerpoint sunumlarının birlikte kullanılmasıyla daha iyi anladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Muhasebe eğitim tekniği olarak teorik bilgi verildikten sonra örnek soruların çözülmesinin öğrencilerin en çok benimsedikleri teknik olduğu ifade edilmiştir.

Tazegül vd. (2014), yapmış oldukları çalışmada muhasebe eğitiminde kullanılan öğrenci merkezli yaklaşımların uygulanma düzeyini araştırmışlardır. Kafkas ve Ardahan Üniversiteleri'nde muhasebe eğitimi alan lisans ve önlisans öğrencilerine (n=423) anket uygulanmıştır. Çalışmada muhasebe derslerine öğrenci katılımının sağlanması ve bilgisayar destekli programlarla birebir etkileşim fırsatlarının artırılması ifade edilmiştir. Öğrenme malzemesi kullanımının, derslere merak unsuru ile başlanmasının ve bilgisayar üzerinden uygulamaların yaptırılmasının muhasebe eğitiminde önemli olduğu belirtilmiştir.

Şoğur ve Keskin (2008), yapmış oldukları çalışmada lisans eğitiminde muhasebe grubu derslerini almış, SMMM staja başlama sınavını kazanmış (n=516) kişilere anket uygulamışlardır. Çalışmada finansal muhasebe, değerlendirme ve dönem sonu envanter işlemleri dersi ile finansal analiz derslerini içerik ve süre açısından yeterli buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılar, maliyet muhasebesi dersinin en çok zorlandıkları ders olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca örgün öğretim mezunlarının büyük bir kısmının lisans eğitiminde muhasebe mesleğinde uzmanlaşmak istemedikleri belirtilmiştir.

Tanç ve Uzay (2013), yapmış oldukları çalışmada Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin (n=98) dört yıllık muhasebe ve denetim lisans programları, iktisadi ve idari bilimler fakülteleri, işletme fakülteleri ve ticari bilimler fakülteleri kapsamında işletme lisans eğitim programlarındaki denetim derslerini Türkiye dışındaki 30 üniversite ile karşılaştırmalı olarak incelemişlerdir. Çalışmada devlet ve vakıf üniversitelerinin işletme bölümlerindeki muhasebe derslerinin müfredat içerisinde ağırlıkça fazla olduğu ancak iç denetim açısından mesleğin ihtiyaçlarına karşılık verecek derslerin yeterli sayıda olmadığı belirtilmiştir.

Parlakkaya vd. (2010), yapmış oldukları çalışmada lojistik faaliyetlere ilişkin muhasebeleştirme sürecinde, muhasebe meslek mensuplarının almış oldukları eğitim ve lojistik faaliyetlerin raporlanmasına ilişkin yeterlilik düzeylerini incelemişlerdir. Araştırmada Karaman'da faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci (n=35) ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere (n=44) anket uygulanmıştır. Çalışmada SM ve SMMM'lerin lojistik faaliyetlere ilişkin ve işletmelerde lojistik faaliyetlere ilişkin dış kaynak kullanımının işletmeye sağlayacağı faydaya ilişkin yeterli düzeyde bilgiye sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Gençtürk vd. (2008), yapmış oldukları çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Meslek Yüksekokullarının işletme eğitimi ile muhasebe eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilere (n=1012) aldıkları muhasebe-finance eğitiminin yeterliliğini ölçmek amacıyla anket uygulamışlardır. Çalışmada öğrencilerin çoğunluğunun okumakta oldukları bölüme isteyerek gelmedikleri ifade edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin aldıkları muhasebe-finance derslerine ilişkin sınırlı uygulama olmasından dolayı endişeli olduklarını ve mezuniyet sonrasında kullanabilecekleri yeterli bilgi donanımına sahip olmadıklarını belirttikleri ifade edilmiştir.

Gökgöz ve Zeytin (2012), yapmış oldukları çalışmada Bilecik ve Yalova illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının mesleki hayatlarında karşılaştıkları (iş dünyası, maliye ve muhasebe odasıyla ilgili) sorunlarını ve beklentilerini ortaya koymak amacıyla muhasebe meslek mensuplarına (n=127) anket uygulamışlardır. SM, SMMM ve YMM'lere uygulanan anketlerde meslek mensuplarının iş yükü fazlalığı, yetersiz ücret, bürokrasi ve mükelleflerle ilgili tahsilat sorunlarıyla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca çalışmada muhasebe meslek mensuplarının beklentilerine yer verilmiştir.

Zeytinoglu (2012), yapmış olduğu çalışmada muhasebe bölümü öğrencilerinin yükseköğretimden beklentilerini ve motivasyonlarını ölçmüştür. Dumlupınar Üniversitesi Muhasebe Bölümü öğrencilerine (n=120) anket uygulanmıştır. Çalışmada öğrencilerin motivasyonlarının üst düzeyde olduğu ve başarılı olacaklarına inandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Özpeynirci vd. (2015), muhasebe eğitiminin etkinliğinin Balanced Scorecard yöntemi ile ölçülmesine ilişkin bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü'nde verilen muhasebe eğitiminin etkinliği öğrencilere (n=228) uygulanan anket ile ölçülmüştür. Öğrencilerin genel olarak muhasebe eğitimini yeterli buldukları ancak yönetim muhasebesi, muhasebe standartları ve bilgisayarlı muhasebe derslerinde yeterli olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Alkan (2015), yapmış olduğu çalışmada işletmelerin muhasebe programı mezunlarından beklentilerini incelemiştir. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı mezunlarına son on yıl süresince iş imkanı sunan işletmeler, SMMM'ler, YMM'ler ve akademisyenlerle görüşülmüştür ve mezunlardan beklentileri sorulmuştur. Ayrıca çalışmada Türkiye'de ön lisans muhasebe eğitimi veren 97 üniversitede bulunan 274 meslek yüksekokulunun Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programlarının web sayfalarında yer alan ders içerikleri analiz edilerek işletme beklentileri ile karşılaştırılmıştır. Çalışmada öne çıkan beklentiler, mezun öğrencilerin Ofis programlarını etkin kullanması ve bilgisayarlı muhasebede yasal uygulamalar hakkında yeterli bilgi sahibi olmasıdır. Ayrıca e-fatura ve e-defter düzenleme konusunda mezunların bilgi sahibi olması beklenmektedir.

Koroğlu vd. (2015), yapmış oldukları çalışmada muhasebe meslek mensuplarının lisans veya önlisans düzeyinde muhasebe alanında almış oldukları eğitim ile sektör uygulamaları arasında farklılığın olup olmadığını incelemişlerdir. Aydın SMMMO'ya kayıtlı mali müşavirlerle (n=20) görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Çalışmada teorik muhasebe eğitimi ile sektör uygulamaları arasında farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kuşat (2014), yapmış olduğu çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğirdir Meslek Yüksekokulu Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programındaki öğrencilerin (n=55) Genel Muhasebe ve Ekonomi derslerinde başarı ile cinsiyet, ders başarısı ve mezun olunan okul arasında ilişki aranmıştır. Yapılan varyans analizlerinde istatistiki olarak anlamlı fark bulunamamıştır.

Tugay ve Ömürberk (2014), yapmış oldukları çalışmada Meslek Yüksekokullarında verilen muhasebe derslerinin uygulamada kullanım ve yeterlilik düzeylerini incelemişlerdir. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksekokullarının muhasebe programından mezun olduktan sonra serbest muhasebecilik yapanlar ile muhasebecilik stajını başlatmış kişilerle (n=36) yüzyüze

görüşülerek anket yapılmıştır. Çalışmada meslek mensuplarının muhasebe derslerinde öğrencilere verilen konuların büyük bir kısmını uygulamada kullandıkları ve bu derslerin içeriklerinin yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tuğay (2014), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe derslerine, muhasebe mesleğine yönelik algılarını ve muhasebe öğretim elemanlarından beklentilerini ölçmeye ilişkin bir çalışma yapmıştır. Öğrencilere (n=896) anket uygulanarak toplanan veriler analiz edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin lisede muhasebe dersi almadığı, muhasebe derslerinde orta düzeyde zorlandığı, dersin tahtada işlenmesinin öğrenciler için en iyi yöntem olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenciler teknolojiyi kullanan, öğrencilerle iyi iletişim kurabilen ve öğretmeyi pekiştiren öğretim elemanlarını derslerde görmek istedikleri ifade edilmiştir.

Çelik ve Ecer (2009), yapmış olduğu çalışmada Türkiye'deki 45 devlet üniversitesinde American Assembly of Collegiate Schools of Business'in (AACSB) kriterlerine göre muhasebe eğitiminin yeterliliğini ölçmüşlerdir. Çalışmada üniversitelerdeki muhasebe eğitimi genel olarak yeterli bulunurken, kaynak kullanımının iyileştirilmesi durumunda, muhasebe eğitimi kalitesinin daha da artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Duman vd. (2013), çalışmalarında Aksaray Organize Sanayi bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin (n=92) muhasebe eğitiminden beklentilerini ölçmüşlerdir. Çalışmada işletmelerin genel olarak muhasebe eğitimini yeterli bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. İşletmeler muhasebe biriminde çalışan personellerin vergi kanunları, genel muhasebe, maliyet muhasebesi konularında genel olarak beklentileri karşılar düzeyde oldukları ifade edilen çalışmada; personellerin yönetim muhasebesi, varlık ve kaynak yönetimi ile pazarı izleme konularında yeterli olmadıkları ifade edilmiştir.

Yıldız ve Durak (2011), yapmış oldukları çalışmada Kırklareli Yöresi'nde faaliyet gösteren küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin muhasebe eğitiminden beklentilerini ve karşılama düzeyini ölçmüşlerdir. İşletmelerin muhasebe personelleri ve serbest muhasebeci ve mali müşavirlerler yüz yüze görüşülerek (n=50) anket uygulanmıştır. Çalışmada üniversitelerde verilen muhasebe eğitiminin işletmelerin beklentilerini karşılar düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. İşletmelerin beklentisi ise, ülkenin gereksinimlerinin muhasebe eğitiminde dikkate alınması olarak belirtilmiştir.

Serçemeli vd. (2015), Y kuşağı (1977-2000 doğumlu) öğrencilerinin muhasebe eğitime bakışlarına ilişkin bir çalışma yapmışlardır. Çalışmada Atatürk Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü öğrencilerine (n=223) anket uygulanmıştır. Çalışmada Y kuşağı öğrencilerinin video eğitimleri, uzaktan eğitim ve web tabanlı eğitime olumlu baktıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca çalışmada geleneksel eğitimle birlikte bilgi teknoloji ürünlerinin kullanımına da olumlu bakıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç

Muhasebe eğitimi bir süreçtir. Çıktıların beklentileri karşılama düzeyi, girdiler ve süreç içerisindeki teknolojik gelişmeler, öğreticiler ve fiziksel imkânlar gibi temel faktörlerin etkisi altındadır. Eğitim alan bireylerin kariyerleri süresince gösterecekleri performans almış oldukları muhasebe eğitiminin kalitesi ile doğrudan ilgilidir. Muhasebe eğitimi sürecinin sonunda çıktıların kalitesinin beklentileri karşılayacak düzeyde olması, sürecin başından sonuna kadar planlaması, uygulanması, denetlenmesi ve geribildirim sağlanmasıyla mümkün olabilecektir. Bu sayede karar vericiler muhasebe eğitiminde kaliteye etki eden, çıktıların üzerinde önemli rol oynayan değişim ve yenilikleri muhasebe eğitimi sürecine dahil edebileceklerdir.

Muhasebe eğitimi ve kalite üzerine gerçekleştirilen literatür taramasında Türkiye'de yapılan çalışmalarda muhasebe eğitiminde kalite konusunda sınırlı sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir.

Muhasebe eğitimi, kalite boyutları ve muhasebe eğitiminde taraflar açısından bakıldığında işletmelerin, öğrencilerin ve muhasebe meslek mensuplarının muhasebe eğitiminden beklentilerine ilişkin çalışmaların yapıldığı gözlemlenmiştir. Başka bir ifadeyle muhasebe eğitiminde kalite kapsamında değerlendirilebilecek çalışmalar; Muhasebe eğitiminde etkinlik, SMMM görüşleri, muhasebe eğitiminden beklentiler, muhasebe müfredat ve ders içeriklerinin incelenmesi, işletme beklentileriyle ilgili çalışmalardır.

Muhasebe eğitimi sürecinde girdi ve çıktılar üzerinde etkili olan faktörlere kalite boyutu olarak bakıldığında, her bir boyuta odaklanarak, boyutla ilgili eleştiri ve beklentiler göz önünde bulundurularak muhasebe eğitiminde iyileştirme sağlanabileceğini söylemek mümkündür. Bu sayede muhasebe eğitiminde kalite artırılabilir ve beklentileri karşılar düzeyine erişebilecektir.

Muhasebe eğitimindeki taraflardan eğitim alanlar açısından Türkiye’de yapılan bu çalışmalara bakıldığında öğrencilerin başarılarını öğrencilerin sosyo-ekonomik, demografik, kültürel bazı özellikleri ve öğrenim gördükleri bölüm, sınıf, öğrenim türü, muhasebe derslerinden beklentileri, kişisel nitelikleri gibi faktörlerin etkilediği bulgularına ulaşıldığı görülmektedir. Ayrıca derslerin geleneksel yöntemle tahtada anlatılmasıyla daha iyi anlaşıldığı ve bilgi teknolojilerinin geleneksel yaklaşımla birlikte kullanımının öğrenciler açısından daha iyi sonuçlar verdiği bu bulgular arasındadır.

Muhasebe eğitiminde eğitici tarafından bakıldığında Türkiye’de yapılan çalışmalarda eğitimcilerin bilgi teknolojilerini kullanma düzeyi/becerisi, bilgisayar yazılımlarının kullanımına hakim olma gibi çalışmalara yer verildiği görülmektedir. Muhasebe eğitiminde eğitici tarafın kalite boyutları olarak sayılabilecek mesleki deneyim, öğretim türü ve akademik yayınlar gibi unsurların göz önünde bulundurulduğu çalışmalara rastlanmamıştır.

Muhasebe eğitiminde üçüncü taraf olan diğer kişi, kurum ve kuruluşlar açısından muhasebe eğitimine ilişkin literatür taramasında önemli sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalarda çeşitli sektörlerdeki işletmelerin beklentileri, SMMM ve YMM gibi grupların görüşlerine yer verildiği görülmektedir. Diğer kişi, kurum ve kuruluşların yer verildiği çalışmalarda muhasebe eğitiminde uygulamanın yetersiz olduğu, teorik eğitim ve uygulamanın birlikte verilmesi gerektiği, muhasebe eğitiminin beklentileri karşılamadığı, özellikle muhasebe programlarında uygulama derslerinin verilmesi gerektiği gibi görüşlerin olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca bu çalışmalarda bazı bölümlerin müfredatında muhasebe derslerinin ve ders içeriklerinin yetersiz olduğu, verilen muhasebe eğitiminin uygulamadan uzak olduğu görüşleri bulunmaktadır. SMMM ve YMM’ler ise muhasebe eğitiminde yasal mevzuata daha fazla yer verilmesi, bilgisayar muhasebe yazılımlarının etkin kullanımının öğretilmesi, e-defter ve e-beyanname gibi uygulamaların öğretilmesi ve muhasebe eğitimi ile sektör uygulamalarının birbiriyle uyumlu hale getirilmesi gerektiğini önermektedirler.

Türkiye’de yapılan çalışmalarda muhasebe eğitiminin beklentileri karşılar düzeyde olduğunu belirten çalışmalarda yer almaktadır. İşletmelere ve öğrencilere ilişkin olarak yapılan bazı çalışmalar muhasebe eğitime ilişkin olumlu sonuçların olduğunu gösterse de bu çalışmalar oldukça sınırlıdır.

Türkiye’de verilen muhasebe eğitime ilişkin literatürde yer alan çalışmalara genel olarak bakıldığında, muhasebe eğitiminin beklentileri karşılamadığını söylemek mümkündür. Bu durum ise muhasebe eğitiminde kalitenin artırılması gerektiği sonucuna götürmektedir. Literatürde yer alan bu çalışmalar göz önünde bulundurularak muhasebe eğitiminde öncelikle geri bildirim sağlanacak unsurların (kalite boyutlarının) belirlenmesi gereklidir. Eğitim sürecinde etkili olan faktörler çıktılarının kalitesini etkilediği için sürece odaklanmak gerekmektedir. Sonrasında geribildirim sağlanması muhasebe eğitime ilişkin yapılması gerekenleri gösterecek ve muhasebe eğitim süreci yenilenebilecektir. Muhasebe eğitiminde kalite boyutlarının belirlenmesi, güncel durumunun tespit edilmesi ve gerekli değişikliklerin yapılmasıyla muhasebe eğitiminde kalite artırılabilir.

Kaynakça

- Acar, V. (2011). İnşaat Sektörü ve Muhasebe Bilgi Sistemi Bağlamında Muhasebe Meslek Mensuplarından ve Muhasebe Eğitiminden Beklentiler. XXX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 257-285). Antalya.
- Alkan, G. (2015). İşletmelerin Önlisans Mhasebe Eğitiminden Beklentileri: İzmir'de Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 17(1), 137-158.
- Atabay, E., & Ertuğrul, A. N. (2011). Bilişim Sektörü Kapsamındaki Muhasebe Paket Program Yazılım Firmalarının Önlisans ve Lisans Düzeyindeki Muhasebe Eğitiminden Beklentileri. XXX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 181-199). Antalya.
- Bal, E. Ç., Koçyiğit, S. Ç., & Öztürk, V. (2011). Konaklama Sektörünün Muhasebe Eğitiminden Beklentileri ve Ankara'daki 5 Yıldızlı Otellerde Uygulama. XXX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 241-255). Antalya.
- Çelik, O., & Ecer, A. (2009). Efficiency in accounting education: evidence from Turkish Universities. *Critical Perspectives on Accounting*, 20, 614-634.
- Çelik, O., & Ecer, A. (2009). Efficiency in Accounting Education: Evidence From Turkish Universities. *Critical Perspectives on Accounting*, 20, 614-634.
- Delikanlı, İ. U. (2011). Banka Dışı Finansal Kuruluşlarda Günlük Finansal Raporlama Faaliyetlerinin Kapsamı, Organizasyonel Yapısı ve Muhasebe Eğitiminden Beklentiler. XXX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 29-50). Antalya.
- Demir, H. (2011). Yeni Nesil Üretim ve Hizmet Sektörünün Muhasebe Eğitiminden Beklentileri. XXX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 101-142). Antalya.
- Dinç, E., & Atabay, E. (2014). Uzaktan Eğitim Modelinde Muhasebe Derslerinin Verimliliği. XXXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 94-122). Antalya.
- Duman, H., Apak, İ., İçerli, M. Y., & Yücenurşen, M. (2013). The Entrepreneurs' Expectations and Satisfaction Level in Today's Accounting Education: A Survey of Aksaray Organized Industrial Zone. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 103, 1059-1066.
- Erbaş, A., & Kolak, F. (1999). Toplam Kalite Yönetiminin Muhasebe Eğitimine Uygulanması. XVIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu. Muğla.
- Erol, İ., Dönmez, A., & Kutluk, F. A. (2015). Muhasebe Öğrencilerinin Muhasebe Öğreticilerinden Beklentileri: Lisans ve Yüksek Lisans Öğrencileri Üzerine Akdeniz Üniversitesi İİBF'de Karşılaştırmalı Bir Araştırma. XXXIV. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 37-52). Antalya.
- Ertaş, F. C., & Erdem, M. S. (2008). Muhasebe Derslerinde Öğrenci Başarılarını Etkileyen Faktörler. XXVII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 63-104). Antalya.
- Gençtürk, M., Demir, Y., & Çarıkçı, O. (2008). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe-Finans Eğitimine Bakış Açuları ve Farkındalıkları Üzerine Bir Uygulama. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 13(1), 209-228.
- Gökgöz, A., & Zeytin, M. (2012). Muhasebe MEslek Mensuplarının Mesleki Faaliyetlerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Beklentileri. Bilecik ve Yalova İlleri Uygulaması. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 17(1), 477-493.
- Harvey, L., & Green, D. (1993). Defining Quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18(1), 9-34.
- İbiş, C., & Çelikkemir, N. Ç. (2011). Bankacılık Sektörünün Muhasebe Eğitiminden Beklentileri. XXX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 1-27). Antalya.
- Koroğlu, Ç., Kaderli, Y., & Zeytin, Y. (2015). Measuring The Relationship Between The theoreticl Knowledge Given In Accounting Education and The Accounting Sector Practices: Evidence From Aydın. CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 13(2), 289-301.

- Kuşat, N. (2014). Meslek Yüksekokullarında Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Çalışma: Eğirdir Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı Örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak, 65-79.
- Özpeynirci, R., Yücenurşen, M., Apak, İ., & Polat, Y. (2015). A comparative analysis of accounting education's effectiveness with the balanced scorecard method: A case study of KMU. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174, 1849-1858.
- Parlakkaya, R., Öz, M., & Erdemir, N. K. (2010). Rekabet Üstünlüğü Sağlama Sürecinde Kullanılan Lojistik Faaliyetlerin Kayıt Altına Alınması: Muhasebe Meslek Mensupları Üzerine Karaman İlinde Bir Araştırma. XXIX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 303-326). Antalya.
- Sahney, S., Banwet, D., & Karunes, S. (2008). An integrated framework of indices for quality management in education: a faculty perspective. *The TQM Journal*, 20(5), 502-519.
- Serçemeli, M., Kurnaz, E., & Özcan, M. (2015). Y Kuşağı Öğrencilerinin Muhasebe Eğitime Bakışı: Atatürk Üniversitesi İİBF'de Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 20(1), 261-276.
- Şoğur, M., & Keskin, D. A. (2008). Lisans Eğitiminde Yer Alan Muhasebe Derslerinin Yeterliliğinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma "SMMM Staja Başlama" Sınavında Başarılı Olan Adaylar Örneği. XXVII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 27-62). Antalya.
- Tanç, Ş. G., & Uzay, Ş. (2013). Üniversitelerde Lisans Düzeyinde Denetim Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir Çalışma. XXXII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 231-252). Antalya.
- Tazegül, A., Kutlu, H. A., & Elyıldırım, Ü. Y. (2014). Yeni Yaklaşımlar ve Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri "Muhasebe Öğretiminde Öğrenci Merkezli Yöntemler ve Araçlar". XXXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 31-53). Antalya.
- Tokay, S. H., Deran, A., & Aktaş, R. (2005). Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarında Gerçeğe Uygun Değer Yaklaşımı ve Muhasebe Uygulamalarına Etkisi. XXIV. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 3-32). Muğla.
- Tugay, O., & Ömürberk, V. (2014). Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Derslerinin Uygulamada Kullanılma Düzeyi ve Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma. Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7(3), 53-74.
- Tuğay, O. (2014). Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Muhasebe Dersine Yönelik Alguları ve Muhasebe Öğretim Elemanlarından Beklentileri Üzerine Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Bir Araştırma. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 9(3), 49-68.
- Utku, B. D. (2010). Üretim İşletmeleri Açısından Muhasebe Eğitiminin Değerlendirilmesi ve Beklentilerin Analizi: Antalya Organize Sanayi Bölgesinden Bir Araştırma. XXIX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 227-234). Antalya.
- Watty, K. (2005). Quality in accounting education: what say the academics? *Quality Assurance in Education*, 13(2), 120-131.
- Yıldız, F., & Durak, G. (2011). Üniversitelerde Verilen Muhasebe Eğitiminin Kırklareli Yöresi'nde Faaliyet Gösteren Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Beklentilerini Karşılama Düzeyinin İncelenmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak, 37-47.
- Zaif, F., & Ayanoğlu, Y. (2007). Muhasebe Eğitiminden Kalitenin Artırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye'de Bir İnceleme. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9(1), 115-136.
- Zeytinoğlu, E. (2012). Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Motivasyonu ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma: Dumlupınar Üniversitesi Örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak, s. 103-115.

Extended English Abstract

The aim of this study is to contribute to the literature on the quality of accounting education by examining publications in scope of the quality and accounting education in Turkey. In studies conducted in Turkey, it is seen that the quality dimensions are studied such as the expectations of students and the business from accounting education and the number of lecturers, course duration, and physical facilities owned by the university.

Accounting education is given in three parts as financial accounting, management accounting and cost accounting in various countries and Turkey. These three parts compose the accounting information system. Accounting information system consists of three subsystems, when viewed with system approach. Accounting information system functions can be fulfilled by help of these subsystems work compatible with each other and among themselves. However a system is designed well, the point is undoubtedly users acted on the system affect the outputs. System outputs can be in the desired direction with a good education of the users of accounting information system.

The basic expectation in accounting education is raising the quality of labor. The expectations of offering education, getting education and the other side (government, business and so on) from the accounting education is to train individuals who produce a full, timely, accurate, reliable, comparable and complete information. Thus, it can be meet the expectations and accounting information system itself will be able to fulfill their function. The quality of accounting education has come to the fore at this point. In order to fulfill the expected functions of accounting information system, it is necessary to consider the quality in upbringing the system's users.

The factors acting on accounting education by the parties in accounting education can be expressed as dimensions of quality in accounting education. It has an effect on the quality of accounting education that educators' competence, attitudes, perceptions, learning styles, teaching materials and educational level. As for people who takes accounting education, these are the attitudes, expectations, learning styles, personal qualifications and characteristics on accounting. As for third party that called other sides the effective factors are the physical properties of trainings made, expectations of the people and institutions, attitudes towards accounting education.

To improve the quality of accounting education, it is primarily necessary to determine the quality dimension in relation to the parties in accounting education. Regarding the quality of dimension, it is necessary to determine the effective factors in accounting education and to put forward the standards and performance measurements for the factors / evaluation methods. At the end of the accounting education process and with the the performance measurement / assessment tools determined in relation to the quality dimension, the feedback should be provided in this process by continuously monitoring the process.

As for quality and quality dimensions of accounting education, we conducted the literature review on the studies situated in periodicals and held in Turkey. Within the scope of the quality of accounting education, it has been mentioned on the topics that events, CPA opinions, expectations, training effectiveness, analyzing the course content and business expectations.

In studies over the literature review conducted on accountancy education and quality in Turkey, it is seen that a limited number of studies about the quality of accounting education. in terms of the parties in accounting education, quality and dimensions, it can be seen that there are many studies on the expectations of businesses, students and the profession of accounting from accounting education. In other words, studies which may be regarded the quality in accounting education are efficiency in accounting education, CPA views, expectations of accounting education,

examination of the accounting curriculum and course content and studies related to business expectations.

It is possible to say that improvements can be achieved in accounting education when taken as input and output factors that impact on the quality dimensions and focusing on each dimension and considering expectations and dimension-related criticism. Quality accounting education be increased in this way and be able to access the level which meets expectations.

If looking at the side of taking education in Turkey, it has been achieved on the findings that students' achievements are affected by the factors such as students' socio-economic, demographic and cultural features or their section, class, school type, expectations from accounting courses. Also the finding include that it give better results with the traditional method as described in the board and as use of information technology.

If looking at the side of offering education, it is seen that the studies held in Turkey give place to using information technology level / skill and mastering the use of computer software. Also it is observed that there are no studies on the professional experience, type of education or academic publications which can be considered as quality dimensions in educational side of accounting education.

It is seen that a significant number of studies in the literature review related to other persons, institutions and organizations which called the third-party accounting education. It seems to be mentioned in the studies that the expectations of enterprises in various industries and CPA's views. Also we can say that there are the views that the practices is insufficient in accounting education, theoretical training and practices must be given together, accounting education does not meet the expectations and the practices need to be given in lessons especially for accounting programs. Also in these studies, there are opinions such as the application of accounting education is remote and accounting courses and course content are insufficient in some parts of the curriculum. As for CPA, they suggest that it needs to be put forward that there must be more space given to the legislation in accounting education, it should be taught the effective use of computer accounting software and the practices like e-books and e-statement and practices of sector and accounting education must be harmonized with each other.

Considering the work done in Turkey, there are also the studies which indicate that the level of accounting education meet expectations. Although some studies in relation to business and students show there are positive results related to accounting education as well, these studies are very limited.

If looking generally at the works exist in the Turkish literature, it is possible to say that the accounting education meet expectations. This leads to the result of quality of accounting education should be increased. Considering these studies in the literature, the elements (dimensions of quality) should be determined which provide feedback on accounting education primarily. It is necessary to focus on the process, because the factors, effective in the training process, influence the quality of the records. Afterwards, providing feedback will show what should be done regarding the accounting education and thus accounting education process will be renewed. The quality of accounting education be increased by determining the quality of accounting education dimensions. determining the current status. and making the necessary changes.